

ДЭД МОДУЛЬ 1.2

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ҮНДСЭН ОЙЛГОЛТ, СУРГАЛТЫН ОНЦЛОГ

Сэдвийн хэрэгцээ	Дэлхий нийтийн үйлийн хөтөлбөр, Замнал зураглал, Инчоны тунхаглал зэрэг дэлхийн хэмжээний баримт бичгүүдэд боловсрол тогтвортой хөгжилд хөтлөх хүчирхэг арга зам, тогтвортой хөгжлийн боловсрол нь бидний ирээдүйдээ оруулж буй хөрөнгө оруулалт болохыг онцолж байна. Үүнтэй уялдаад боловсрол ба суралцахуйг шинэ чиглэлд хандуулах, ТХ/НХ-ийг дэмжих бүхий л хөтөлбөр, үйл ажиллагаанд боловсрол ба суралцахуйг нягт холбох шаардлага тулгарч, улс орнууд өөрийн орны онцлог, уламжлал, соёлыг харгалзан энэ чиглэлээр чармайлт гарган ажиллаж байна.	
Зорилго	Боловсролын шинэ чиг хандлагыг ойлгох, өөрийн удирдлагатай суралцах, сэтгэлгээ, үйлээ өөрчлөх замаар ТХБ-ын цогц чадамжийг эзэмших, өөртөө болон байгууллагад, орон нутагт тулгамдаж байгаа асуудлыг шийдвэрлэхэд системийн сэтгэлгээний үүднээс хандах зэрэг арга замуудад суралцан, бусдад тайлбарлан таниулах, хэрэгжүүлэх чадвартай болох	
Суралцагчийн эзэмших мэдлэг, чадвар	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Тогтвортой хөгжлийн боловсролын тухай ойлголт мэдлэгтэй байх ✓ Тогтолцоо ба цуглуулгын ялгааг мэддэг байх ✓ Тогтолцооны аргын талаар зохих ойлголт, мэдлэгтэй байх ✓ Өөрийн удирдлагатай суралцахуйн утга санааг зөв ухаарсан байх ✓ ТХ-ийн нарийн нийлмэл асуудлыг тогтолцооны арга, сэтгэлгээг хэрэглэн танин мэдэх баримжаатай байх ✓ Аливаа асуудлыг шийдвэрлэхэд логик дэс дараалалтай хандах ✓ Суралцахуйн онолын орчин цагийн чиг хандлагын талаар зохих ойлголттой байх ✓ Өөрийн удирдлагатай суралцахуйн орчин (материаллаг, үйлийн, сэтгэл зүйн)-г хэрхэн бүрдүүлэх талаар зохих баримжаатай болох ✓ Багш төвтэй ба сурагч төвтэй сургалтын хөтөлбөрийн ялгааг мэддэг байх ✓ Цогц чадамж (competencies) ухагдахууны учир утгыг мэддэг байх ✓ Цогц чадамжийн загвар буюу цогц чадамжийн муж, ТХБ-ын цогц чадамжуудын утга санааг мэддэг байх ✓ “Тогтвортой хөгжлийн боловсрол” (2015-2017) төслийн хүрээнд боловсруулсан модуль хөтөлбөр ба түүний элементүүдийн учир утгыг ойлгосон байх ✓ Энэхүү модуль хөтөлбөрт баримжаалсан сургалтын хөтөлбөрийг орон нутгийн түвшинд боловсруулж хэрэгжүүлэх 	
Агуулга	Сэдэв	
	Тогтвортой хөгжлийн боловсролын үндсэн ойлголт	<ul style="list-style-type: none"> ✓ “Тогтвортой хөгжил” ба “Тогтвортой хөгжлийн боловсрол” ухагдахууны хам утга, үндсэн ойлголт ✓ Тогтвортой хөгжлийн боловсролын цогц чадамж ✓ Тогтвортой хөгжил ба тогтвортой хөгжлийн боловсролын үйлийн замнал, өрнөл ✓ Тогтвортой хөгжлийн загвар ба тогтолцооны үүднээс сэтгэх шаардлага

	Системийн сэтгэлгээ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ТХБ - тогтолцооны арга, сэтгэлгээ ✓ Тогтолцооны аргын ухагдахуунууд ✓ Шинжлэн судлах үйл ажиллагаа ба арга судлалын зарчмууд ✓ Монголчуудын гүн ухааны сэтгэлгээний мөн чанар 		
	Гадны удирдлагатай суралцахуйгаас өөрийн удирдлагатай суралцахуйд	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Суралцахуйн шинжлэх ухааны хөгжил ✓ Сурган хүмүүжүүлэх ухаан ба ерөнхий дидактик ✓ Суралцахуй ба багшлахуй ✓ Гадны удирдлагатай суралцахуйн давуу ба сул тал ✓ Өөрийн удирдлагатай суралцахуйн давуу ба сул тал 		
	Сургалтын оролтод төвлөрсөн хөтөлбөрөөс сургалтын гаралтад төвлөрсөн хөтөлбөрт	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Боловсролын бодлогын парадигм ✓ “Цогц чадамж” (competencies) ухагдахууны тухай ✓ Сургалтын хөтөлбөр боловсруулах үзэл баримтлал ✓ Цогц чадамжийн загварууд ✓ ТХБ-ын цогц чадамжийн тухай ✓ Сургалтын хөтөлбөр систем болох нь 		
Бүтэц				
Өөрчлөлтийг удирдах нь	<ul style="list-style-type: none"> - Асуудлыг цогцоор нь авч үзэх нь - Олон талын санаа, бодол - Гарцыг тодорхойлж эрсдэлийг тооцох - Хамтын дэмжлэг амжилтыг хөтлөнө 			
Сургалтын арга зүй	Хэсэг	Төрөл	Нэр	Хэрэглэгдэхүүн
	1	Мэдээлэл	Системийн сэтгэлгээ	Танилцуулга Гарын авлага
	2	Мэдээлэл	Гадны удирдлагатай суралцахуйгаас өөрийн удирдлагатай суралцахуйд	Танилцуулга Гарын авлага
	3	Мэдээлэл	Сургалтын оролтод төвлөрсөн хөтөлбөрөөс сургалтын гаралтад төвлөрсөн хөтөлбөрт	Танилцуулга Гарын авлага
	Дадлага ажил - 1		Суралцагчид	Гарын авлага 1.2.1

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ТХ/НХ/ТХБ-ын чиглэлээр бэлтгэгдсэн сургагч багш нар үндсэн сургалтын илтгэл, мэдээлэл, дадлага ажилд баримжаалан, оролцогчдын өмнөх мэдлэг, туршлага, хэрэгцээг харгалзан, орон нутгийн сургалтын материалыг бие даан боловсруулж, сургалтыг удирдан зохион байгуулах бөгөөд мэдлэг бүтээх, идэвхжүүлэх, мэдээлэлтэй ажиллах, хамтран ажиллах, бие даан үйл гүйцэтгэхэд чиглүүлсэн аргуудаас сонгон хослуулан хэрэглэнэ. ✓ Энэхүү модуль нь оролцогчдод ТХБ-ын үндсэн ойлголт, хөгжлийн явц, цаашдын чиг хандлагын талаар ерөнхий ойлголт өгөхөд чиглэх тул оролцогчдын өмнөх мэдлэг, туршлагын талаар асуулт асуун тандаж, суурь мэдээлэл өгч, дадлага ажил хийлгэнэ. ✓ Дадлага ажлыг хийхдээ оролцогч бүр ТХ/НХ-ийн хүрээнд орон нутагт хэрэгжүүлсэн сайн туршлагаас хуваалцан, түүнд тулгуурлан цаашдын үйл ажиллагаандаа ТХ/НХ-ийн үзэл санааг тусгах хэрэгжүүлэх боломжтой санааг дэвшүүлнэ.
Сургалтын зорилтот бүлэг	Энэхүү сургалтын модулийг бүх нийтийн насан туршийн боловсролыг дэмжих хүрээнд бүхий л оролцогч талууд хэрэглэх боломжтой.
Сургалтын үнэлгээ:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Сургалтад оролцогчдын сэтгэл ханамжийн үнэлгээ ✓ Сургалтын явцад гарсан мэдлэг, чадварын ахиц, дэвшил (оношилгоо): сургалтын эхэнд болон төгсгөлд оролцогчдын мэдлэг, чадварыг тандан, дүн шинжилгээ хийнэ.
Нэмэлт эх сурвалж:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Батчулуун.Е ба бус. “Тогтвортой хөгжлийн боловсрол” мэргэжил дээшлүүлэх модульт хөтөлбөр. УБ., 2010. ✓ Бурмаа.Б (төслийн ахлагч) ба бус. Боловсролын шинэ стандарт ба киррикулимийн хөгжил. БСШУЯ, ЮНЕСКО-ийн үндэсний хорооны захиалгат төслийн тайлан. УБ., 2005.- 48х. ✓ Бурмаа.Б ба бус. Сургууль багш нарт зориулсан олон тооны гарын авлагууд. (Швейцарь, Герман, ДБХС гэх мэт) ✓ Бурмаа.Б ба бус. ТХБ-ын үзэл санааг 12 жилийн сургалтын хөтөлбөрт тусгах. УБ., 2009. (БСШУЯ, Швейцарийн хөгжлийн хөтөлбөр). ✓ Бурмаа.Б ба бус. Тогтвортой хөгжлийн боловсрол. Сургуулийн удирдах ажилтнуудад зориулсан гарын авлага. УБ., 2008. ✓ Бурмаа.Б, Лувсандорж.Ц. Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлалын хүрээнд багш бэлтгэх киррикулимийг шинэчлэх асуудалд. “Тогтвортой хөгжлийн боловсрол” олон улсын бага хуралд тавьсан илтгэл. УБ., 2003. ✓ Бурмаа.Б. Багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх сургалтууд дээр тавигдсан олон тооны илтгэлүүд. ✓ Бурмаа.Б, Очирбат.П (МУ-ын анхны ерөнхийлөгч), Лувсандорж.Ц. Устойчивое развитие и высшие образование. (Дээд сургуулийн оюутнуудад зориулсан ТХБ-ын хичээлийн хөтөлбөрийг боловсруулж, туршсан үр дүн). Международная конференция “Образование и наука”. УБ., 2005. ✓ Доёд.У, Нэргүй.Н, Бурмаа.Б, Лхагважав.Ч ба бус. Сургууль, соёлын хөгжлийн шинэ чиг хандлага: Сургалтын хөтөлбөрийн хөгжлийн онол, арга зүй. УБ.: Соёмбо принтинг ХХК, 2002.- 132х. ✓ Burma.B and National ESD team. Integration of ESD concept into Mongolian primary and secondary education system. Зүүн азийн орнуудын уулзалт. Ханжоу, БНХАУ, 2007.